

# Mezioborové setkání alergologů

Praha, 11. února 2010

Nové poznatky v respirační medicíně byl název mezioborového setkání alergologů, pneumologů a otorinolaryngologů, jehož organizace se ujal doc. Petr Čáp z Centra alergologie a klinické imunologie Nemocnice Na Homolce. Setkání se konalo 11. února v kongresovém sále Nemocnice Na Homolce.

Na setkání vystoupil doc. Jaromír Astl z ORL kliniky FN v Motole, který pohovořil o novinkách v operacích nosu. Závěrem své přednášky vyjádřil přesvědčení, že „nejlepší operace je žádná operace“, čímž vyjádřil snahu moderně a vyváženě vnímat roli chirurga v případě nosních polypů. Ty byly jasně donedávna doménou chirurgie. Nyní se však často dostávají do oblasti léčby topickými kortikosteroidy. Jsou samozřejmě případy, kdy nelze k této diagnóze přistupovat jinak než chirurgicky. Avšak, jak zdůraznil doc. J. Astl, hlavním cílem chirurgie je obnovit fyziologické dýchání nosem a zachovat tak jeho funkci čistící, zvlhčovací a ohřívací.

Bronchiální hyperreaktivita je pojem již léta známý, nicméně mnohdy podceňovaný a zdaleka ne pochopený. O jasnější a aktuální pohled na tuto problematiku se pokusil ve své přednášce doc. P. Čáp, který se zaměřil především na problematiku opomíjených, avšak poměrně důležitou roli v rozvoji bronchiální hyperreaktivity hrajících

žirných buněk. Poukázal na odůvodněnost vidět v nich smysluplný terapeutický terč nejen obecně u alergií, ale také u astmatu. Doložil tuto úvahu ukázkou imunohistochemických obrázků britských autorů o mastocytech přítomných mezi hladkou svalovinou průdušek produkujících tryptázu i přehled terapeutických studií s novými testovanými látkami cílenými právě na povrchové struktury mastocytů. Jejich vztah k bronchiální hyperreaktivitě a astmatu zdůraznil jako poněkud nedoceněný až přehlížený a limitaci jejich působení mezi svazečky hladké svaloviny průdušek pak označil za rezervu v našich dosavadních terapeutických schématech.

Dalšími tématy byla problematika respiračních virů (nejen chřipky) z pohledu doc. Vilmy Marešové z infekční kliniky FN Na Bulovce a novinky u astmatu od doc. Martina Hrubíška z Bratislavy. Poslední příspěvek sice nepřinesl překvapivě novinky, avšak opět ukázal, jak složité a mnohotvárné je onemocnění astmatem, včetně asi 5 % toho tzv. obtížné léčitelného, které většinou není eozinofilní.

*doc. MUDr. Petr Čáp, PhD.  
Nemocnice Na Homolce  
150 30 Praha 5, Rentgenova 2  
e-mail: petr.cap@homolka.cz*

# Druhé výroční zasedání Společnosti pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP

Praha, 19. a 20. února 2010

Ve dnech 19. a 20. února 2010 se uskutečnilo 2. výroční zasedání Společnosti pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP. Místo červnového termínu (1.VZ v roce 2009) byl zvolen únor kvůli menším časovým kolizím s jinými akcemi zejména u školských pracovníků.

K jednání se zaregistrovalo 70 účastníků, vesměs mikrobiologů, členů pracovních skupin, ale i středních zdravotnických pracovníků a dalších profesí.

Jednání proběhlo v Kongresovém centru Nemocnice Na Homolce.

Na pořadu jednání bylo jednání Pracovních skupin v oboru lékařské mikrobiologie.

V prvním dnu probíhalo jednání v sekcích podle Pracovních skupin zabývajících se příslušnou problematikou. Po diskuzi nad každým tématem připravili koordinátoři krátké závěrečné sdělení na příští den, kdy k němu v plénu opět proběhla diskuze. Takto zpracovaná témata budou předmětem zvláštních zpráv každé pracovní skupiny. Témata budou zveřejněna na webu SLM ČLS JEP (<http://www.splm.cz/>), případně v odborném tisku.

První sekci připravila Pracovní skupina pro monitorování rezistence (PSMR) s koordinátorkou MUDr. Helenou Žemličkovou, PhD., a členy panelu prof. MUDr. Milanem Kolářem, PhD., MUDr. Otakarem Nyčem, PhD, Ing. Jaroslavem Hrabákem, PhD., prim. MUDr. Vlastimilem Jindrákem a Bc.

Janem Šturmou. Předmětem sdělení byl Národní antibiotický program, aplikace dat o epidemiologii antibiotické rezistence do klinické praxe a mezinárodní aktivity v této oblasti a jejich dopad pro národní a lokální úroveň.

Ve druhé sekci Pregraduální vzdělávání v lékařské mikrobiologii vystoupila nově ustavená Pracovní skupina pro výuku v lékařské mikrobiologii. Koordinátorem byl prof. MUDr. Milan Kolář, PhD., z Lékařské fakulty UP v Olomouci, v panelu zasedali prof. RNDr. Libuše Kolářová, CSc., přednosta Ústavu lékařské mikrobiologie a imunologie 1. lékařské fakulty UK v Praze, doc. MUDr. Marek Bednář, CSc., přednosta Ústavu lékařské mikrobiologie 3. lékařské fakulty UK v Praze, doc. RNDr. Vladimír Buchta, CSc., přednosta Lékařské fakulty UK Praha v Hradci Králové a MUDr. Otakar Nyč, PhD., přednosta Ústavu lékařské mikrobiologie 2. lékařské fakulty UK v Praze. Předmětem jednání byly 1. Problémy ve výuce lékařské mikrobiologie a možnosti jejich řešení., 2. Začlenění výuky mikrobiologie do kurikula studijního programu Všeobecné lékařství., 3. Výuka mikrobiologie u anglicky mluvících studentů v programu General Medicine, 4. Výuka mikrobiologie ve studijním programu Zubní lékařství.

Ve třetím bloku vystoupila Pracovní skupina pro nozokomiální infekce (PSNI) k tématu Infekce spojené se zdravotní péčí a klinická mikrobiologie. Koordinátorem sekce byl prim.

MUDr. Vlastimil Jindrák, panelu se zúčastnili MUDr. Dana Hedlová a prim. MUDr. Tamara Bergerová. V. Jindrák přednesl sdělení Program prevence a kontroly infekcí v nemocnici – zkušenosti Nemocnice na Homolce, D. Hedlová hovořila na téma Program prevence a kontroly infekcí v nemocnici – zkušenosti Ústřední vojenské nemocnice. Dalšími tématy byla odborná příprava profesionální kontroly infekcí – jak přispět k výchově kompetentních nemocničních epidemiologů a Lokální surveillance, její význam, cíle a priority – obě v podání V. Jindráka.

V další sekci vystoupila prof. RNDr. Libuše Kolářová, CSc. s obsáhlou informací o postgraduálním vzdělávání v oboru lékařské mikrobiologie a o situaci v IPVZ. K tématu diskutovali V. Jindrák, T. Bergerová a E. Běbrová.

V sekci Příprava nových kódů v sazebníku seznámila auditorium koordinátorka sekce prim. MUDr. Dagmar Malotová s ustavením Pracovní skupiny pro sazebník a informovala o plánované revizi sazebníku. Zároveň vyzvala k účasti v Pracovní skupině další odborníky, zejména molekulární mikrobiology.

V sekci Akreditace pracovišť lékařské mikrobiologie vystoupila Pracovní skupina pro správnou laboratorní práci, koordinovaná prim. MUDr. Eliškou Běbrovou. Účastníky panelu byli prim. MUDr. Tamara Bergerová, prim. MUDr. Blanka Heinigeová, prim. MUDr. Dagmar Malotová. Na přípravě bloku se aktivně zúčastnila MUDr. Eva Žampachová, která se bohužel z vážných důvodů nemohla osobně zúčastnit jednání.

V sekci Uplatnění molekulární mikrobiologie v oboru lékařské mikrobiologie vystoupili členové Pracovní skupiny pro molekulární mikrobiologii – TIDE. Koordinátorem sekce byl Ing. Jaroslav Hrabák, PhD. Panelu se zúčastnili RNDr. Miloš Dendis, Doc. RNDr. Ivo Sedláček, CSc., Mgr. Pavla Holochová, MUDr. Josef Scharfen, CSc. a MUDr. Helena Žemličková, PhD.

Ke všem tématům se průběžně diskutovalo. O zápalu diskutujících zejména v sekci molekulární mikrobiologie svědčí opožděné zakončení pátečního programu, který skončil místo v 16.00 v 17.30 hodin.

I když střídání témat bylo velmi náročné na pozornost, většina účastníků jednání vydržela v kongresovém sálu od začátku jednání v 8.00 hodin až do půl šesté večer. Bylo to možné také díky vynikajícímu servisu v předsálí s občerstvením a dalšími službami, které zajistila pořadající firma NUCLEUS reprezentovaná Janou Vítkovou.

Večer se konal neformální raut v hotelu Golf s příjemným povídáním a živou hudbou.

V sobotu 20. února následovala druhá část programu 2. výročního zasedání. Při ranním zahájení byla předána ocenění za zásluhy o založení Společnosti pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP a za dlouholetou práci ve výboru Společnosti. Pamětní medaili Purkyňovy společnosti obdrželi z rukou místopředsedkyně společnosti prim. MUDr. Elišky Běbrové a vědeckého sekretáře prof. MUDr. Milana Koláře, PhD. doc. MUDr. Anna Součková, CSc. a prof. MUDr. Bohuslav Korych, CSc.

Dalším bodem programu byl křest knihy Mikroaerofilní aktinomykety a aktinomykóza autora Josefa Scharfena. Křest provedl RNDr. František Skopec, CSc., ředitel nakladatelství NUCLEUS.

V dalším programu koordinátoři sekcí přednesli závěry rokůvaní z předchozího dne. V souhrnné diskusi ke všem tématům se vynořily nové podnětné nápady. Jedním z nich je vytvoření Pracovní skupiny mladých mikrobiologů, která by se mohla zúčastnit již při 3. výročním zasedání plánovaném ve dnech 18. a 19. února 2011. Není to příliš překvapivé vzhledem k vysoké úrovni diskutujících mladých mikrobiologů. Rovněž se počítá s rozvojem diskuze o propojování studijních programů vysokých škol různého zaměření sloužících k přípravě lékařských mikrobiologů. Nově založená Pracovní skupiny pro pregraduální výuku představuje slibné fórum pro prezentaci názorů učitelů

vysokých škol, které by mohlo přispět ke komplexnímu pojetí výuky lékařské mikrobiologie koordinované s koncepcí oboru lékařské mikrobiologie. Nelehká situace v postgraduálním vzdělávání bude klást zvýšené nároky na podporu naší společnosti IPVZ a zapojení členů různých pracovních skupiny do vzdělávání na všech úrovních. Zásadou výročního zasedání je právě vytváření prostoru pro vzájemnou multidisciplinární komunikaci, na jejímž základě se rozvíjejí do budoucna osobní vztahy umožňující propojování aktivit různých pracovních skupin. Slibně vypadá nábor do Pracovní skupiny pro sazebník. Velké a nosné téma jsou samozřejmě antibiotika a infekce spojené se zdravotní péčí. Díky dlouholeté koncepční práci Pracovní skupiny pro monitorování rezistence (PSMR), Pracovní skupiny pro nozokomiální infekce (PSNI) a Subkomise pro antibiotickou politiku (SKAP) došlo v minulém roce k částečnému institucionalizování těchto aktivit ve formě Národního antibiotického programu. To je dobrá zpráva vykoupená těžkou prací a ideovými střety. Přátelům pracujícím v těchto uskupeních v čele s dr. P. Urbáškovou a V. Jindrákem k těmto úspěchům gratulujeme. Nejdynamičtěji se rýsuje vývoj v Pracovní skupině pro molekulární mikrobiologii – TIDE. Ve všech oblastech oboru lze cítit pohyb nové nastupující generace. Výroční zasedání začíná být odborně i společensky místem otevřené výměny názorů bez svazujících formalit a obav z veřejného vystoupení.

Na závěr sdělení děkujeme všem přednášejícím a diskutujícím účastníkům za obohacující jednání, jehož výsledky budeme žít až do 3. výročního zasedání SLM ČLS JEP v únoru 2011. Dále děkujeme firmě NUCLEUS reprezentované Janou Vítkovou za bezchybný komplexní servis a čtrnácti vystavujícím firmám za sponzorské zajištění této ne příliš rozsáhlé, ale inspirující akce.

**Při příležitosti 2. výročního zasedání Společnosti pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP v Kongresovém centru Nemocnice na Homolce byly uděleny Pamětní medaile České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně doc. MUDr. Anně Součkové, CSc. a prof. MUDr. Bohuslavu Korychovi, CSc.**

DOC. MUDr. ANNA SOUČKOVÁ, CSc.

Docentka Anna Součková, CSc. pracovala 30 let v Ústavu lékařské mikrobiologie a imunologie 1. lékařské fakulty UK. Po roce 1989 pracovala ve funkci přednosty Ústavu lékařské mikrobiologie 2. lékařské fakulty. Je zakládající členkou Společnosti pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP, v letech 1991–2007 byla místopředsedkyní společnosti. Účastnila se na přípravě seminářů v Lékařském domě, byla dlouholetou členkou redakční rady a posléze šéfredaktorkou časopisu Klinická mikrobiologie a infekční lékařství, který společnost vydávala. Účastnila se na přípravě Konceptce oboru lékařské mikrobiologie. Svými rozsáhlými zkušenostmi a nadhledem se podílela na vytvoření moderního myšlenkového základu Společnosti pro lékařskou mikrobiologii. I když je již několik let v důchodu, donedávna vyučovala a aktivně podílela na akcích naší společnosti. Společnost pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP ocenila dlouholetou nezištnou a obětavou práci doc. Součkové pro společnost i pro Českou lékařskou společnost jako takovou.



PROF. MUDr. BOHUSLAV KORYCH, CSc.

Prof. Korych byl opakovaně oceněn mnoha poctami již před rokem 1989. Společnost pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP navrhla pana profesora k ocenění za období, v němž nezištně a obětavě pracoval pro pozitivní změny v oboru lékařské mikrobiologie v letech 1991–2002. Profesor Bohuslav Korych stál u zrodu Společnosti v roce 1991 a ještě před jejím založením podporoval její vznik tím, že poskytl prostředky ve svém ústavu k vydávání Bulletinu společnosti. Deset let byl vědeckým sekretářem Společnosti pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP, účastnil se na přípravě seminářů v Lékařském domě, byl dlouhodobým členem redakční rady časopisu *Klinická mikrobiologie a infekční lékařství*, který společnost vydávala, účastnil se na přípravě Koncepte oboru lékařské mikrobiologie. Svými rozsáhlými zkušenostmi a nadhledem se podílel na vytvoření moderního myšlenkového základu Společnosti pro lékařskou mikrobiologii. I když je

již několik let v důchodu, aktivně se účastní pravidelných seminářů v Lékařském domě.

Oba ocenění pracovali jako učitelé v Ústavu pro lékařskou mikrobiologii a imunologii tehdejší Fakulty všeobecného lékařství UK v Praze. Posléze se jejich cesty rozdělily. Profesor B. Korych se habilitoval na Ústavu geografické medicíny 3. lékařské fakulty, docentka A. Součková až donedávna vyučovala lékařskou mikrobiologii v Ústavu lékařské mikrobiologie 2. lékařské fakulty UK v Motole. Prof. B. Korych se zabýval virologií, doc. A. Součková má v oblibě korynebakterie a *Helicobacter pylori*. Oba jsou autory četných publikací v domácím i v zahraničním tisku a spoluautory učebnic a skript pro výuku lékařské mikrobiologie.

MUDr. Josef Scharfen, CSc.  
předseda SLM ČLS JEP  
e-mail: scharfen@nemtru.cz

## 5. ECCO kongres

Praha, 25. až 27. února 2010



Obr. 1. Prezentace Pracovní skupiny pro IBD, ECCO kongres Praha 25. až 27. února 2010

Ve dnech 25. až 27. února 2010 se konal v Kongresovém centru v Praze 5. ECCO kongres, hlavní akce, kterou každoročně v posledních pěti letech, pořádá organizace ECCO (European Crohn's Colitis Organization). V letošním roce byl v Praze zaznamenán rekordní počet účastníků, který přesáhl počet 2500 celkem z padesáti zemí světa. Největší zastoupení měly velké evropské země Španělsko, Francie a Německo, které registrovaly kolem 220 delegátů z každé země. Česká republika byla zastoupena 88 delegáty zahrnující lékaře, sestry a osm mladých gastroenterologů do 35 let, kteří byli nominováni do postgraduálního kurzu. Celkem 20 % návštěvníků pocházelo z mimoevropských regionů. Je zřejmé, že ECCO kongresy se staly největšími odbornými akcemi na světě, které jsou monotematicky zaměřené na idiopatické střevní záněty, Crohnovu chorobu a ulcerózní kolitidu. Místo konání ECCO kongresu s ohledem na dostupnost, prostorové podmínky pro velké přednášky i menší jednání, byly většinou účastníků považovány za ideální. Rovněž velmi pozitivně byla hodnocena možnost nádherného výhledu

na Prahu přímo z Kongresového centra a jeho rozsáhlého předsálí. Oficiální zahájení ECCO kongresu provedli dne 25. února president ECCO J. F. Colombel a za hostitelskou zemi předseda výboru ČGS JEP prof. Petr Dítě.

Program letošního ročníku ECCO kongresu byl velmi důmyslně a pečlivě připraven hlavními organizátory v čele se S. P. L. Travisem (Velká Británie) a J. F. Colombelem (Francie). Sdělení byla tematicky rozdělena do sedmi sekcí, v každé z nich bylo nosné téma ještě členěno na část teoretickou a na část věnovanou klinické medicíně. V každé části byla jedna větší souhrnná přednáška, která byla doplněna dvěma menšími, jež byly vybrány z nejlepších sdělení přihlášených k prezentaci na kongresu. Z českých autorů byl do definitivního přednáškového programu vybrán M. Kverka (Ústav mikrobiologie, AV ČR v Praze) s tématem: Oral treatment using *Parabacteroides distasonis* components attenuates dextran sodium sulphate induced colitis by modulation of immunity and microbionta composition. Přednáška byla zařazena do sekce č. 3, která byla věnovaná novým terapeutickým možnostem zaměřeným na pohyblivost leukocytů. Prosadit se do sekce orálních sdělení je velkým úspěchem a uznáním zároveň, neboť přednášející byli vybíráni z celého světa a renomovaných adeptů na každé jednotlivé sdělení bylo vždy několik.

Součástí odborného programu byla také posterová sekce, která zahrnovala celkem 260 posterů lékařů a 12 posterů sester. Postery byly rovněž úzkostlivě vybírány šesti anonymními a nezávislými hodnotiteli. Českou republiku reprezentovaly celkem čtyři postery, dva z nich byly oceněny jako „highly commended“. Jednalo se o práci K. Malíčkové (Praha) „Decreased activity of DNase I predisposes to immune-mediated complications in IBD patients treated by anti-TNF-alpha agents“ a poster D. Duricové (Praha) s názvem „Skin complications during therapy with anti-TNF-alpha preparati- ons: Experience of a single centre“.

Součástí ECCO kongresu byl také postgraduální kurz pro mladé lékaře, který byl zahájen již v předvečer ECCO kongresu, dne 24. února. Tento kurz byl v dosavadní historii ECCO největší s účastí 98 lékařů z celé Evropy. Každá členská země ECCO mohla nominovat maximálně tři mladé lékaře. Česká republika dostala od hlavních organizátorů díky